

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Snabbare processer enligt miljöbalken för att stärka det militära försvaret

Er beteckning: KN2024/01391

Länsstyrelsen i Västernorrland yttrar sig över Klimat- och näringslivsdepartementets promemoria Snabbare processer enligt miljöbalken för att stärka det militära försvaret.

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västernorrland är införstådd i vikten av att det krävs en snabbare handläggning av de ärenden som är en förutsättning för att stärka det svenska militära försvaret.

Länsstyrelsen Västernorrland tillstyrker på ett övergripande plan de föreslagna åtgärderna. Länsstyrelsen ställer sig dock frågande till om den i promemorian föreslagna vägen, att under en tillfällig period låta tillståndspliktiga verksamheter hanteras som en anmälan hos försvarsinspektören för miljö och hälsa, med ytterst pressade ledtider, är den mest lämpade ur miljösynpunkt.

Förslagen avser processuella ändringar och ska inte påverka kravnivåerna i de materiella bedömningarna enligt miljöbalken. Enligt förslaget ska försvarsinspektören för hälsa och miljö tillämpa samma materiella regler som tillståndsmyndigheten när ett anmälningsärende prövas. I detta hänseende kan försvarsinspektören ställa motsvarande krav på verksamheten som en tillståndsmyndighet hade gjort vid en tillståndsprövning.

Dock innebär förslaget att försvarsinspektören under vissa förutsättningar ska kunna bevilja undantag från vissa processuella krav, så som krav på bedömning av betydande miljöpåverkan och specifik miljöbedömning som följer av MKB-direktivet.

För att lättnader i processuella regler, även om det är temporära, inte ska riskera att leda till en permanent, oacceptabel och/eller irreversibel miljöpåverkan, förutsätter Länsstyrelsen Västernorrland att möjligheten till undantag kommer att nyttjas restriktivt.

Länsstyrelsen Västernorrland konstaterar att promemorian inte berör föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen Västernorrland lämnar vidare följande synpunkter.

6.6 Krav på skyndsam handläggning

Vad gäller tidsfristen för komplettering kan försvarsinspektören behöva stämma av med länsstyrelsen, eller annan remissmottagare, om anmälan behöver kompletteras. De två veckor som försvarsinspektören enligt förslaget har på sig att förelägga om avhjälpande av en brist förefaller vara en orimligt kort tid för att hänsyn till remissinstansernas synpunkter ska hinna tas. Det är sökanden som bör ha det tyngsta ansvaret för att anmälan är komplett.

För att komma till rätta med vad som sägs ovan kan tiden inom vilken försvarsinspektören får förelägga om avhjälpande av brister i anmälan behöva vara längre än två veckor. Dessutom kan försvarsinspektören behöva ha möjlighet att förlänga tidsfristen för remissvar i mer än två veckor.

6.12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Enligt förslaget till övergångsbestämmelser ska verksamheter, som har bedrivits med stöd av en anmälan och där verksamhetsutövaren har lämnat in en tillståndsansökan innan den tillfälliga förordningen upphört att gälla, få fortsätta att bedrivas till dess att tillståndsansökan har prövats slutligt om inte tillståndsmyndigheten beslutar om något annat. Övergångsbestämmelsen innebär alltså att tillståndsmyndigheten (miljöprövningsdelegationen) ska kunna förbjuda en verksamhet i avvaktan på eventuellt tillstånd. Detta förslag innebär en nyhet i tillståndsprövningen och kriterierna för när miljöprövningsdelegationen ska kunna fatta ett sådant beslut bör utvecklas närmare.

7.5 Konsekvenser för människors hälsa och miljön

I stycket gällande transport, hantering och lagring av drivmedel och andra kemikalier anges att konsekvenser kan uppstå om föroreningar når kommunala dricksvattentäkter. Länsstyrelsen Västernorrland vill påtala att det finns vattenskyddsområden (7 kap. 21-22 §§ miljöbalken) med särskilda markreglerande bestämmelser som är fastställda i syfte att skydda det vatten som ska användas för dricksvattenproduktion. Beslutade vattenskyddsföreskrifter kompletterar och skärper vid behov den grundläggande miljölagstiftningen. Länsstyrelsen Västernorrland anser att det saknas information kring vad som gäller för dispenser från vattenskyddsföreskrifterna i vattenskyddsområden. Promemorian berör inte denna prövning.

Länsstyrelsen vill vidare lyfta att dricksvatten även är en kommunal angelägenhet samt att det för enskilda dricksvattenområden finns en aktuell huvudman. Länsstyrelsen Västernorrland vill påtala vikten av att rätt remissinstans inkluderas i processen.

7.6.5 Domstolar och länsstyrelser

I DCA-avtalet om försvarssamarbete mellan Sverige och USA finns Härnösand (övningsområde och hamn) utpekad inom Västernorrlands län, vilket kan antas leda till utökad och förändrad militär verksamhet inom länet.

I konsekvensutredningen anges att länsstyrelserna inte kommer att påverkas under den tid som den tillfälliga förordningen gäller eftersom de inte kommer ta emot anmälningar. Enligt 8 § i den föreslagna förordningen ska försvarsinspektören ge bland annat statliga myndigheter tillfälle att yttra sig. Detta innebär att länsstyrelsen kan få fler ärenden på remiss från försvarsinspektören till följd av utökad militär verksamhet inom länet. Tiden för yttrande kan i sådana fall antas bli mycket kort med hänsyn till de tidsfrister som gäller för försvarsinspektörens beslut. Detta gäller särskilt under perioder med låg bemanning, t.ex. under semesterperioder, och för små länsstyrelser med få handläggare inom vissa sakområden. Det finns också en risk för att underlaget inte är tillräckligt för att länsstyrelsen ska kunna bedöma miljöpåverkan i de fall försvarsinspektören har beslutat om undantag från kraven på bedömning av betydande miljöpåverkan och specifik miljöbedömning.

7.7 Förenlighet med EU-rätten och andra internationella regler

Det är bra att det klargörs att fågeldirektivet samt art-och habitatdirektivet gäller för alla verksamheter och åtgärder och att försvarsverksamheter därför även fortsättningsvis behöver prövas mot dessa direktiv.

Det föreslås inga författningsändringar när det gäller Natura 2000-tillstånd eller artskyddsdispens, där förutsätts Länsstyrelserna fortsatt vara prövningsmyndighet. En sådan prövning bör ske innan en anmälan kan godkännas av försvarsinspektören för hälsa och miljö.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Daniel Gustafsson med miljöhandläggare Carolin Ryr som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsjurist Malin Olofsson, miljöhandläggarna Per Molin, Maria Sundberg, Annica Dahl, Annica Karlsson, beredskapskapsdirektör Thorbjörn Westman, planhandläggare Rasmus Thour och biolog Pekka Bader medverkat.

Kopia

alexandra.venander@regeringskansliet.se

jonathan.andersson@regeringskansliet.se